

ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СТРУКТУРІ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Особливості соціально-економічного розвитку суспільства в Україні на нинішньому етапі можна охарактеризувати як входження у систему ринкових економічних відносин у всіх сферах життєдіяльності. Ринкова економіка формує особливе економічне середовище соціуму в цілому, кожного окремого соціального інституту, кожної окремої людини. Суто економічна характеристика такого середовища формує і в той же час відображає міру економічної культури суспільства і економічної культури його представників.

Головним структуроутворюючим фактором економічної культури правомірно визнати трудову діяльність людини, яка є основою для розвитку всіх компонентів економічної культури. Кожен конкретний рівень культури праці (економічної культури) характеризує відносини: людина-людина; людина-техніка, людина-природа, індивіда – до своїх власних трудових здатностей.

Із цієї позиції актуальним постає питання формування економічної культури особистості. У заданому аспекті науковий інтерес викликають роботи Д.О. Закатнова, О.О. Колихалової, О.Я. Лівшиця, С.В. Мочерного, Н.К. Назимової, Л.М. Пономарьова, М.П. Тименко, С.С. Шаталіна, В.Ф. Щербіни та інших. Теоретичні аспекти формування економічної культури особистості, представлені в роботах цих та інших вчених, дають можливість осмислити поняття економічної культури особистості з різних точок зору.

У нашому дослідженні ми спрямували свої інтереси на виявлення позиції професійної педагогіки щодо відбору діяльнісних характеристик економічної культури педагога професійного навчання. На нашу думку, до них доцільно включити володіння педагогічним менеджментом.

Педагогічний менеджмент – це комплекс принципів, методів, організаційних форм і технологічних прийомів управління педагогічними системами, спрямований на підвищення ефективності їх функціонування і розвитку. Аналіз наукових праць із проблем педагогічного менеджменту дає можливість оцінити показники цієї ефективності в контексті економічної культури педагога таким чином [2]:

оптимальність затрачених ресурсів (інтелектуальних, емоційних зусиль, засобів, часу тощо) для досягнення поставлених цілей, обумовлених доцільністю виконуваної діяльності;

раціональність вибору способів і прийомів діяльності суб'єктів педагогічного процесу в органічній взаємодії;

конкретність як відповідність усіх дій суб'єкта менеджменту

характеру цілеспрямованої діяльності (професійної), що обумовлені цільовою установкою і вибором системи організаційного впливу;

перспективність як виключення можливості малозначимого соціального та особистісного результату діяльності суб'єктів педагогічного процесу. Це можливо за умови правильної організаторської діяльності суб'єкта менеджменту;

актуальність діяльності, що відображає повну відповідність усіх дій і прийомів до поставлених цілей та завдань;

активність і самостійність суб'єктів педагогічного впливу як показник ефективності у досягненні основної мети і поставлених завдань суб'єктом педагогічного менеджменту.

Високий рівень володіння педагогічним менеджментом дозволяє педагогу при найменших затратах професійного напруження налаштувати позитивно-результативну систему відносин «педагог – учень» (як основну систему виробничих відносин), створити дієве навчально-виробниче середовище (продуктивні сили), досягти максимально ефективних результатів діяльності: у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників (фактор соціально значимого прибутку). У професійній самореалізації (задоволення потреб людини-працівника), тощо.

Таким чином можемо констатувати, що педагогічний менеджмент як складова професійної компетентності дозволяє педагогу реалізувати найважливіші аспекти своєї діяльності з точки зору менеджменту як економічної категорії [1]: професійно організувати діяльність, спрямовану на досягнення поставленої мети на основі раціонального використання наявних ресурсів;

раціонально організувати працю усього трудового (колег, учнів), кожного індивідуума на основі створення потужних і динамічних стимулів, оптимального узгодження колективних та індивідуальних інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мочерний С.В. Основи економічної теорії : навч. посіб. / С.В. Мочерний, О.А. Устенко. — 3-тє вид., стереотип. — К. : ВЦ «Академія», 2009. — 504 с.
2. Симонов В.П.. Педагогический менеджмент: 50 НОУ – ХАУ в управлении педагогическими системами: Учебное пособие. – 3-е изд, испр. и доп. – М.:Педагогическое общество России, 1999 – С. 3–27